

HRVATSKI AUTOMOBILNI LIST

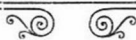
»L' AUTOMOBILISTE CROATE«

OFICIJELNI LIST I. HRVATSKOGA AUTOMOBILNOGA KLUBA.

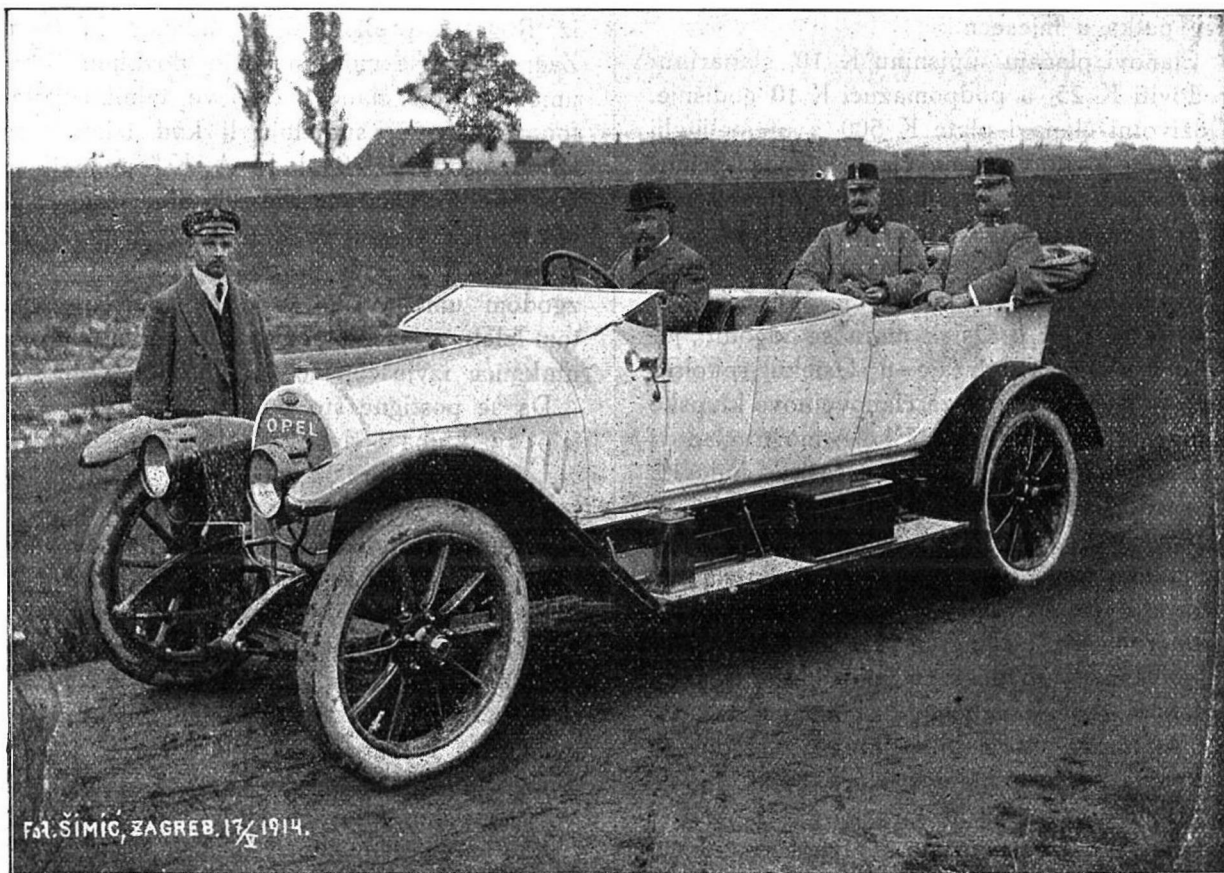
IZLAZI SVAKOGA 1. U MJESECU. — PREDPLATA IZNOSI 12 K GODIŠNJE.

UREDNIK: FERDINAND PAJAS.

UREDNIČTVO I UPRAVA: ZAGREB, PRILAZ 50/II. TELEFON 17-90.

Nadvojvoda Leopold Salvator u Zagrebu.

NJEGOVA VISOST NADVOJVODA LEOPOLD SALVATOR,
s lieva pobočnik Njegove Visosti, podpukovnik barun WOLFF-SCHNEIDER od Arna,
na volantu svog 28-HP-Opel-automobila g. F. BUDICKI.

I. HRVATSKI AUTOMOBILNI KLUB.

Predsjednik: Dioniz barun Hellenbach, podpredsjednik: arh. Vjekoslav Heinzl, tajnik: Ferdinand Pajas, blagajnik: Herman Wrastil. Odbor: Ferdinand Budicki, Milan grof Kulmer, Miroslav grof Kulmer, Gustav vitez Pongratz, Ljudevit pl. Raizner, Fran Aurel pl. Türk. Optiran član: Antun Bertani. Revizori: Vilim Haupt, Ljudevit Schlik.

Sportska komisija: Ferdo Budicki, Dragutin Heinzl, Vladimir Junovicz.

Tajništvo: Prilaz 50/II. telefon 17—90. Uredovni satovi svaki dan od 2—4 poslije podne. Svi se listovi šalju na tu adresu, a novac blagajniku: Herman Wrastil, Ilica 15.

Klubske prostorije: Hotel „Royal“, Ilica 44.

Sastanak članova i klubska večera svakog prvog petka, a odborske sjednice svakog trećeg petka u mjesecu.

Članovi plaćaju: upisninu K 10, članarinu: redoviti K 25, a podpomažući K 10 godišnje. Doživotni članovi plate K 500, a utemeljitelji povrh redovite godišnje članarine još i prinos od K 200 — Prijave novih članova prima tajnik.

Iz odbora: U sjednicama odbora „I. H. A. K.“ održanim 17. i 24. travnja, te 15. svibnja stvoreni su, među ostalim ovi zaključci: Namjeravani izlet u Osiek mora se odgoditi, jer se o Duhovima održaje u Osieku sokolski slet. — Nabavljene su za članove nove klupske kape, od modrog sukna, koje mogu članovi nabaviti u trgovini i tvornici šešira Ljudevita Geresdorfera, Zagreb, Ilica 19. Kape su od tamno-modrog sukna i elegantne, poput kapa od pomorskog društva. Budući imadu članovi svih klubova za vanjsku oznaku takove kape, preporuča se i članovima „I. H. A. K.“, da ih nabave, te u tu svrhu spomenutoj trgovini priobće željenu veličinu i objam kape.

„Alpinski automobilni klub“ odgodio je održanje svoje utakmice na početak lipnja. Start je 31. o. mj. u Grazu. „I. H. A. K.“ učinio je sa svoje strane sve da učesnicima utakmice bude put kroz Hrvatsku ugodniji. Napose je zamolio gg. R. Gilića na Rieci, A. Bačića na Sušaku, F. v. Olschbauera u Kraljevici, te A. Lončarića, P. Devčića u Senju,

da preuzmu skrb za nesmetan prolaz učesnika utakmice kroz dotična mjesta.

Povodom odlikovanja Miroslava grofa Kulmera čašću pravog tajnog savjetnika, čestitao je klub preuzvišenom gospodinu brzojavno, a kod odborske sjednice predsjednik presv. g. barun Hellenbach osobno, što su prisutni popratili poklikom „Živio preuzvišeni gospodin Miroslav grof Kulmer!“

Budući je u gradu Senju uređena malta, na kojoj se ubire od svakog automobila pristojba od 5 K, zaključeno je poduzeti protiv toga korake na mjerodavnim mjestima: (Vidi posebni članak).

Glede kluskog izleta o Duhovima zaključeno je, da se taj izlet priredi u Rogatac i to 31. V. (na Duhove) iz Zagreba preko Krapiskih Toplica i Pregrade u Rogatac, gdje se prenoći, a 1. VI. (na Duhovski ponedjeljak) iz Rogatca preko Celja i Zidanog Mosta u Zagreb. Da se može naručiti dovoljno soba, umoljavaju se članovi, da jave tajniku (telefonom 17—90) sudjeluju li kod izleta i sa koliko osoba. Izleti „I. H. A. K.“ poznati su već među članovima kao najugodnije priredbe, kod kojih se članovi i međusobno upoznaju i ugodno pozabave, pa se i ovom zgodom umoljavaju, da u što većem broju tom izletu prisustvuju. Glede priredbe klubske utakmice izvješćujemo na posebnom mjestu.

Da se postigne što bolji i redoviti kontakt između kluba i članova zaključeno je, da svi članovi dobivaju od sada „Hrvatski automobilni list“ na račun kluba.

Time postaje naš list pravim glasilom „I. H. A. K.“, a uredništvo će nastojati, da u njem priobćuje sve, što može članove i čitatelje zanimati, te da na taj način doprinese ojačanju kluba.

U stalnu športsku komisiju izabrani su gg. Ferdo Budicki, Dragutin Heinzl i Vladimir Junovicz, koji će voditi poslove oko svih sportskih priredba kluba.

Kao redoviti članovi kluba primljeni su:

Rajmund Sonns, perovodja kr. zem. vlade, Zagreb; Josip Wolf, posjednik, Zagreb; Makso Steiner, industrijalac i trgovac, Ruma; Teodor Mateljan, privatnik, Rieka.

TAURIL- ! ATLAS !

za automobiliste i bicikliste

Prvi svezak: **Austro-Ugarska.**

50 karata. Mjerilo 1 : 600.000. Velika četvrtina,
uvezan u platno.

Ciena: 6 kruna.

Dobiva se kod

TAURIL-PNEUMATIK D. D.

Budapest VI.

Mozsar utca 9.

**Knjiga, koja će dobro doći
!! svakome automobilisti !!**

Maltarina za automobile u Senju.

U zadnje je doba u gradu Senju uredjena mitnica, na kojoj mora svaki automobilista platiti pristojbu od K 5 — slovima pet k r u n a!

Kada smo čuli tu viest gotovo nismo vjerovali, da je to moguće, no potvrdiše ju i mnogi ugledni članovi „I. hrvatskog automobalnog kluba“.

Dakle za prolaz kroz nekoliko uličica moraju automobilisti platiti „globu“ od 5 kruna. Zašto? Na to bi nam po svoj prilici i autori te nove uredbe ostali dužni odgovor. Jedino, ako se time kane povećati prihodi občine Senjske. No ako je tako, tada su senjski zastupnici više svom gradu štetovali, no što su mu pristojbom od 5 K koristili. Senj je istina na prolazu iz Hrvatskog primorja na Plitvička jezera i mnogi stranci, koji posjećuju Plitvice, prolaze kroz Senj, pa baš samo Plitvičkim jezerima imade Senj zahvaliti svoju važnost kao prolazna točka.

Svi ti stranci osjećat će maltarinu od K 5 kao „globu“, kojoj ne mogu izbjeći, hoće li iz hrvatskog primorja na Plitvice ili obratno, pa će biti ogorčeni i tom svom ogorčenju dat će oduška u svojim domovinskim listovima, te upozoriti ostale automobiliste na tu „zamku“. Kod toga se ne smije zaboraviti, da je danas automobilizam organiziran kao nikoja grana športa. Postoje jaki i ugledni klubovi sa svojim strukovnim listovima, u kojima se vodi račun o svim okolnostima što su na štetu ili u prilog automobilizmu, pa se čitatelji napose upozoruju na slične „zamke“. Oni, koji mogu, ti se takovim mjestima ugiblju, a koji se ne mogu ugnuti plate, no neprijaznom, strogom,

te često i nepravednom kritikom, nanesu dotičnom kraju deset puta više štete, no što je od one pristojbe koristi. Da se pak o mnogočem može kod nas nepovoljno suditi — svi to mi znamo, i tako će se i opet početi u inozemstvu širiti o nama nepovoljan sud.

Imademo „društvo za promet stranaca“ i „društvo za poljepšanje Plitvičkih jezera“, koja uz pripomoć oblasti, na čelu im kr. zem. vlade nastoje privući u naše krajeve što više stranaca, a kako u Lici i Primorju nema željeznice, to baš ta dva naša najljepša kraja najviše posjećuju automobilisti, protiv kojih se grad Senj tako nesusretno ponio.

Ne treba nadalje smetnuti s uma, da je između običnog putnika i automobilista velika razlika. Običan putnik traži skromne gostione, zadovoljava se čednom hranom i plaća svagdje koliko samo može jeftinije. Automobiliste opet, sve sami ugledni, odlični i bogati ljudi, traže najelegantrije hotele, naručuju najbolja jela, te — ako se i ne dadu guliti — najviše troše. Takovi su stranci jedini kadri podići privredu dotičnih krajeva, kako to dokazuju Alpinski krajevi i Švicarska, pak treba biti prema njima susretljiv, što se za občinu Senjsku ne može reći.

„I. Hrvatski automobilni klub“ ustao je u obranu interesa svih automobilista, te se predstavkom obratio na preuzvišenog gosp. bana dra. Ivana bar. S k e r l e c z a predstavkom, da se uredba te maltarine ukine. Prepis predstavke dostavljen je i „Društvu za poljepšanje Plitvičkih jezera“ i „Društvu za promet stranaca“ s molbom, da i ona podupru nastojanje „I. Hrvatskog automobalnog kluba“.

Statistika nesreća u Zagrebu.

Prema podacima „Dobrovoljnog društva za spasavanje“ zbile su se u Zagrebu sa raznim vozilima i po mjesecima nesreće:

Mjesec	Automobilom	Električnim tramvajem	Kolima i konjima	Željeznicom
Siećanj	—	1	4	—
Veljača	—	—	1	1
Ožujak	—	3	—	2

Mjesec	Automobilom	Električnim tramvajem	Kolima i konjima	Željeznicom
Travanj	—	1	4	—
Ukupno	—	5	9	3

Dakle u četiri mjeseca 17 nesreća, a niti jedna od tih nesreća nije prouzročena automobilom.

† Teodor Dreher

Prošli mjesec nastradao je kraj Celovca jedan od najpoznatijih automobilista naše monarhije, Teodor Dreher. Na cesti između Celovca i Friesacha udario je njegov automobil

o drvo i potom se izvrnuo. Putnici: Teodor Dreher i chauffeur Merz, pali su na cestu i dok je chauffeur istina ranjen no već se oporavlja, podlegao je Dreher svojoj ozleđi. Povodom te nesreće raspravljalo se mnogo o tome, što je povod nesreći, a kako je Dreher poznat i u našim automobilističkim krugovima, priobćujemo ovdje dopis „Kärntner Automobil-Kluba“, upravljen na „Neues Wiener Tagblatt“, u kom se veli:

Mjesto nesreće nalazi se kod 11'5 kilometra državne ceste Friesach-Celovec. Cesta je od 9.—13. kilometra gotovo posve ravna, a kod kilom. 11'8 nalazi se smjerom prema Celovcu malena nizbrdica od koja 2%. Kod kilom. 11'6 malen je drveni most, koji je od ceste 15 cm viši, no kako se cesta s obe strane polako uzdiže, ta se uzvisina i ne osjeća.

Kod mosta zaokreće cesta za neko 150 stupnjeva, a s lijeve strane prema Celovcu nalazi se drvored. Drveće je posadjeno u razmacima od neko 10 koraka, a u promjeru mjeri 10—25 cm. Širina ceste iznosi svagdje najmanje 5¹/₂ m. Sama je cesta dosta svedena.

no u vrlo dobrom stanju, nije posljunčena, a kritičnoga je dana bila posve suha.

Dreherov je automobil, kako se čini, vozio tim dielom ceste najvećom brzinom. Uslied nizbrdice kod mosta ta se je brzina povećala, no chauffeur se je mogao na to odvažiti, jer je cesta posve ravna, a bila je i posve prazna, osim dvojice pješaka, a uz cestu je orao neki seljak, komu su se konji poplašili i s plugom pobjegli preko polja.

Upravljaio je automobilom chauffeur Merz, koji se je trainirao za Grand Prix-utrku. Kraj njega je sjedio Teodor Dreher. Po tragu automobila ustanovljeno je ovo: Automobil je projurio preko mosta duž sredine ceste. Tada je pojurio koso prema lijevoj strani ceste. Prva tri drva posve su neoštećena, a četvrto je u visini osi kotača 10 cm duboko zaderano. Sljedeće drvo posve je neoštećeno, a trag kraj njega valovit je. Tik pred šestim drvom nalazi se kup šljunka, a to je drvo u visini od 1 metra zaderano 8 cm duboko. Sedmo je drvo u visini od 50 cm i 1 m 80 cm sa cestovne strane oguljeno i na pol iskorijenjeno. No još je automobil poletio preko ceste i prevrnuo se tako, da su kotači bili okrenuti u zrak, a automobil je ležao duž ceste. Kod toga je Dreher bačen u sredinu ceste, a chauffeur je ostao ležati pod kolima.

Na mjestu nesreće nadjen polumrtav golub. Istragom je ustanovljeno, da se na posjedima ondješnjih seljaka nalazi mnogo goluba, koji se često sleću na cestu. Bit će dakle, da je taj golub bio štropotom za vožnje preko mosta preplašen i digao se u zrak. Dotle je već dojurio automobil, a kako nije na njem sprieda bilo staklene ploče, udario je chauffeura u lice, koji je uslied toga izgubio vlast nad ravnalom i zbila se nesreća.

Pok. Drehera žale svi sportski krugovi, a mi evo našem nesretnom drugu iskazujemo zadnju počast. — Bio mu trajni spomen!

**Jesam li naručio „Priručnik“
za godinu 1914.?**

Ovogodišnja utakmica I. H. A. K.

U posljednjem smo već broju izviestili osnovu o ovogodišnjoj utakmici, što ju priređuje „I. Hrvatski automobilni klub“, a sada eto možemo o tome priobćiti glavne momente iz ustanova za tu utakmicu.

Prema ovlaštenju glavne skupštine zaključio je odbor „I. Hrv. automobilnog kluba“, da se ovogodišnja utakmica održi dne 12., 13. i 14. rujna i to u ove tri etape:

I. Z a g r e b - C e l o v a c (Klagenfurt).

II. C e l o v a c (Klagenfurt)-Treviža (Tarvis)-Gorica (Görz)-Trst.

III. T r s t - Ljubljana-Rudolfovo - Z a g r e b.

Da se dokaže uporabivost automobila u vojnoj službi, obaviti će se prva etapa te vožnje na isti način, kao i vojna vježba, te će se u tu svrhu zamoliti članovi obih c. k. dobrovoljačkih automobilnih zborova i c. k. dobrovoljačkih zborova motociklista, da kod te utakmice u uniformama sudjeluju.

Utakmica, kod koje se u svakoj etapi imade prevaliti put od neko 260 kilometara, imade svrhu, da se dokaže uporabivost automobila ne samo novije konstrukcije, nego i starijih tipova. Ustanove, što će biti doskora priobćene u „Hrvatskom automobilnom listu“ sastavljene su s osobitim obzirom na starije konstrukcije automobila.

Svi učestnici, koji obave cijeli taj put u propisanom minimalnom ili maksimalnom vremenu, a bez da se ogriješ o propise ustanova, dobivaju nagradu. Osim tih nagrada bit će nekoliko posebnih nagrada za učestnike, koji dovrše utakmicu bez ikakve ili sa najmanje kaznenih točaka.

Uložak za učestvovanje odredjen je sa K 25.

Tom se utakmicom nadalje hoće postići bolji i srdačniji saobraćaj izmedju „I. Hrv. automobilnog kluba“ te susjednih automobilnih klubova i c. k. dobrovoljačkih automobilnih zborova.

Pozivlju se s toga članovi „I. Hrv. automobilnog kluba“, da izvole tajniku kluba (Zagreb, Prilaz 50/II.) najaviti svoje učestvovanje kod te zanimive utakmice.

Učestnici utakmice proći će romantičnim alpskim krajevima, preko Štajerske, Koruške, duž Wörtherskog jezera, preko klanca Predil, dolinom rieke Soče i Primorjem u Trst na more Adriansko — more to slovansko, a na povratku preko kranjskih planina i Ljubljane u pitomi „slovenski kraj — zemaljski raj“ pa preko Rudolfova i Brežica Savskom dolinom u Zagreb.

Sjećajući se ugodno naših klubskih utakmica priredjenih godine 1912. i 1913. već se sada javljaju članovi, koji će učestvovati i kod ovogodišnje utakmice, te su do sada najavili svoje učestvovanje:

Dioniz barun H e l l e n b a c h (Dürkopp);
 arh. Vjekoslav H e i n z e l (Opel);
 Ljudevit pl. R a i z n e r (Turicum);
 Rudolf G i l i ć (Fiat);
 ing. Dragutin H e i n z e l (Wanderer);
 Vladimir J u n o v i c z (Metallurgique);
 Miroslav grof K u l m e r (Studebacker);
 Filip vitez O l s c h b a u e r (Fiat);
 Josip S e i d e l (Puch) i
 Hermann W r a s t i l (Opel).

„Priručnik“ za god. 1914.

Ovih će dana izaći iz tiska „Priručnik“ za hrvatske automobiliste, što ga je izdao i uredio Ferdinand P a j a s, tajnik „I. Hrvatskog automobilnog kluba“.

Imali smo priliku da razgledamo tu knjigu još u tisku, pa smo se uvjerali, da nas je i opremom i sadržajem ugodno iznenadila. To je već treće godište „Priručnika“, koji je ujedno i godišnjak „I. Hrvatskog automobilnog

kluba“, a svako je izdanje sve potpunije i obširnije. Na prvim se stranicama nalaze tabele sa skrižaljka: „Vožnje automobilom“, „Potrošak pneumatika“, „Potrošak benzina, ulja, masti i karbida“, „Troškovi za garažu“, „Troškovi za chauffeur“ i „Popravci“ za godinu 1914.

Za tim sliedi iscrpivši historijat „I. Hrvatskog automobilnog kluba“, počevši od osnutka

U ALPINSKOJ UTAKMICI

1910-1911-1912-1913

uviek kroz sve četiri godine
za redom bila su kola tvrtke

LAURIN & KLEMENT

uviek na prvom mjestu!

LAURIN & KLEMENT d. d. Tvornica motornih vozila
Mlada Boleslava (Češka).

SKLADIŠTA: Wien I. Kaiser Wilhelmsring 20. -- Prag, Jozefské
Naměsti 6. -- Budapest VI., Andrassy-utca 10.

ZASTUPSTVA: Brno: V. Stěpan, ulica Rikarda Wagnera br. 6.
Linz: Aumayer, Landstrasse 55. -- Dječín: F. Prochaska,
Stefaniestrasse 55. -- Graz: G. Riescher, Peinlichgasse 13.
Innsbruck: Holzhamer (beim Triumpfpforte). -- Trst: E. Kol-
ler, Via San Francesco. -- Bos. Kostajnica: Fabić i drug.
Lavov: Cr. Hinzinger, Lwowska 48. -- Zagreb: Prva hrv.
tvornica strojeva i lievaona željeza d. d.

kluba — godine 1906., pa sve do danas Iz tog se historijata vidi, kako se je „I. H. A. K.“ u ovih osam godina svog obstanka liepo razvio. Dok se u početku jedva sastavio odbor, eto danas imade klub svoje liepe prostorije, održaju se redoviti mjesečni sastanci, priredjuju se klubski izleti i utakmice većeg stila, a za organizaciju i zaštitu automobilista i njihovih interesa služe „Priručnik“ i „Hrvatski automobilni list“; dakle se opaža djelovanje kluba na svim linijama.

Po tom su listine odbornika i članova, pravila kluba i sve naredbe, što kod nas postoje glede prometa s motornim vozilima. Baš poznavanje tih naredaba i propisa nužno je svakom automobilistu, jer će samo tako upoznati svoja prava i svoje dužnosti, te izbjeći eventualnim neugodnostima. Napose mladim automobilistima, — početnicima preporučamo, da te propise prouče, jer je to u njihovom interesu, kako bi se uputili u prometne propise u Hrvatskoj, te u ostalim zemljama.

Priobćena je nadalje listina članova povjerenstva za izpitivanje motornih vozila, te uzorci molba za: prometnu dozvolu, upravljačku izkaznicu, međunarodnu putnu izkaznicu i za dozvolu nabave bezporeznog benzina.

Sa strukovnog su stajališta zanimive tabele za proračunavanje brzine na $\frac{1}{5}$ sekunde točne, za tim tabela za praktično proračunavanje prosječne brzine po uri. Tu se još nalaze popisani svi vlasnici automobila i motocikla,

bilo za javnu, bilo za privatnu porabu uz naznaku obitavališta, vrsti automobila, brojem konjskih sila i rednog broja, dok su na koncu navedena sva mjesta u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Istri, te Bosni i Hercegovini, uz naznaku onih trgovina i poduzeća, koja prodaju benzin i ulje.

„Priručnik“ osim toga sadržaje rječnik onih najpotrebnijih rieči u hrvatskom, francuskom i engleskom jeziku, što se najviše rabe na putu, pa se sa „Priručnikom“ u žepu ne treba niiti jedan hrvatski automobilista bojati preći preko granice francezke i englezke, jer će se uvijek lako sporazumjeti sa trgovcem, stražarom, svratištarom i u obće svakim od kođa za traži kakvu uputu.

No još je jedna praktična novost u ovogodišnjem priručniku, a ta jest: internacionalni ključ za hotele. Uporabom navedenih izraza može se u deset rieči brzo javno naručiti u svratištu sve što treba i što bi se moglo učiniti u tri puta toliko rieči, a što je još važnije kraj tog internacionalnog ključa ne treba znati druge jezike, a i svaka je zabuna izključena.

Kraj svega toga ukazuje se ciena od K 2:— dosta nizkom. Nema dvojbe, da će automobilisti taj „Priručnik“ i naručiti, te tako izdavača odštetiti za znatne troškove i velik trud uložen oko izdanja te knjige.

„Automobil-Tourenbuch der Oesterr. Alpenländer“.

Primili smo knjigu pod naslovom „Automobil-Tourenbuch der oesterr. Alpenländer“ ili englezki „Automobile Touring Book of The Austrian Alps“, koja svojim sastavom i opremom zavriedjuje, da se o njoj nešto obširnije reče.

Djelo je izdano pod pokroviteljstvom Nj. Visosti nadvojvode priestolonasljednika Franje Ferdinanda, kojemu ga je autor dr. Egon König i posvetio, a izašlo je u nakladi kluba alpinskih automobilista u Grazu.

Razdieljeno je u osam dielova o većim putevima, dok su u devetom sadržane manje partije oko Graza pod naslovom: lokalne

vožnje, a svim je putovanjima izhodište Beč-Wien.

U 1. su dielu putovanja prema Jadranskom moru sa ciljem: Rieka, Pulj, Trst i Gorica; drugi dio obuhvaća Kranjsku i Tirol; treći od Bodensee-a u Beč i do Grossglocknera; četvrti Korušku i Kranjsku sa Predil- i Wurzzen-sedlom.

Najobširniji je peti dio, u kom se nalaze putevi kroz Tirol, oko Bodenseea, prema Münchenu, gornjoj Kranjskoj te Innsbrucku.

Sljedeći dio sastavljen je za putovanja u Italiju, prema Gorici i Kranjskoj preko Ljubna i Celovca.

Cielo djelo obseže do 250 stranica u osmini, a u njem su sastavljena 133 putovanja i to tako točno, da je čitalac upravo iznenađen. Da prikazemo samo jedan primjer, priobćujemo evo ovdje samo jednu partiju t. j. put iz Optuja u Zagreb (str. 192), koji je ovako označen: Optuj, kod raspela lijevo, (desno u dolj. Haidin), nakon 4 klm. Neudorf, razkršće, desno vozi (lijevo Sv. Vid na Dravi), kroz Marktdorf, Pulsgau, most, kasnije most preko Drave, uzbrdice u (12 klm.) Gorencu (244 m.), razkršće, lijevo vozi (desno u Rogatac) vrlo zavojita cesta, kod Julien-pilane, strmo uzbrdo, granica između Štajerske i Hrvatske, cesto-redarstveni red isti. Nakon 5 klm. Macelj-sedlo (313 m.), strmo nizbrdo, oprezno! Tada krasna okolica, u (8 klm.) Gjurmanec, razkršće, lijevo preko malenog mosta (desno u Rogatac), ravno, brdovito, dvostruki — „S“!! — u (5 kilom.) Krapinu. Ravno kroz mjesto, kasnije preko malenog mosta, do neko 4.5 kilom. udaljenog prvog raskršća: ravno vozi; kasnije još 2 kilom. drugo razkršće; ravno (Desno u Krapinske Toplice); nakon neko 2 kilom. treće raskršće; ravno vozi (2 kilom.) u Sv. Križ; razkršće; oštro lijevo zakrenuti preko trga (desno u Zabok, Krap. Toplice ili Zaprešić) S! Nakon 1 kilom. razkršće, oštro desno preko željezničke pruge, most preko Krapine (ravno u Varaždin) u (3.5 kilom.) Oroslavje. U mjestu S!! lijevo. Uz crkvu, nakon 1.5 kilom. do raskršća; desno uzbrdo zakrenuti.

Pred Krušljevim selom opet raskršće; desno s drži, S!!! kod Krušljevog sela, kroz Slatinu, tada strmo nizbrdice S! raskršće: ravno, (desno k željeznici), kroz Jakovlje. S! Zatim preko 6 mostova, tada 2 raskršća: uvijek ravno (desno u Pušću-Bistru 3.5 kilom.) u (14 kilom.) Bistru Doljnjju, ravno izpred crkve kroz Jablanovec, brdovito. K Krapini kod mosta (8.5 kilom.) raskršće, lijevo vozi, (desno preko mosta u Zaprešić), strmo uzbrdo i nizbrdo kroz (2.5 kilom.) Podsused; kasnije dva puta preko željezničke pruge glavne i male željeznice. Kroz Stenjevec. Iza mjesta opet dva puta preko željezničke pruge; desno zakrenuti; kasnije raskršće; ravno vozi kroz Ilicu u (11.5 kilom.) Zagreb (135 m.). Glavni grad Hrvatske; 85.000 stanovnika; Hoteli: Grand Hotel; Palace Hotel; „Tri gavrana“. Benzin-ulje: Dirnbacher, Budicki, Popović, Aleksander; popravci: Lončarić, Ožegović.

Po ovom dakle vodiću upravo ne može putnik začeti na krivu cestu, a osim toga je i laglje služiti se tim vodićem, jer ne treba razmatati velike karte, što je osobito kraj vjetra neprilično, nego koji od suputnika drži knjigu otvorenom i već u napried uputi vozača kakva će biti cesta, gdje treba biti oprezan i sl.

Mi dakle možemo tu knjigu svim našim automobilistima najtoplije preporučiti. Knjižarska je cijena K 6.—, a za one, koji naruče putem našeg lista K 5.—.

„Kroz Alpe“.

C. k. austrijski automobilni klub priredjuje od 14. do 23. lipnja o. g. poznatu internacionalnu utakmicu „kroz Alpe“. Kod te su utakmice do sada najavili svoje učestvovanje ovi automobilisti:

1. Nadvojvoda Josip Ferdinand, Puch.
2. Nadvojvoda Heinrich Ferdinand, Puch.
3. Barun Vladimir Steinhel, Gräf-Stift.
4. Darracq i Co., Suresnes.
5. Darracq i Co., Suresnes.
6. Darracq i Co., Suresnes.
7. Karlo grof Lamberg, Puch.

8. Martin Schneeweiss, Fiat.
9. Rudolf Lembacher, Gräf-Stift.
10. Rudolf K. Rosenheim, Düsseldorf, Opel.
11. Dr. Bernhard v. Bleichröder, Hamburg, Minerva-Knight.
12. Franjo Fuchs, Graz, WAF.
13. Tinsley Waterhouse, Vauxhall.
14. Alex. grof Kolowrat, Laurin-Klement
15. Gjuro Schwarz, Neckarsulm.
16. Eduard Schrack, Chevrolet.
17. Karlo Bauernfeind, Fiat.
18. H. K. grof Thun-Hohenstein, Paris, Benz.

19. Helena Hauswaldt, Magdeburg, Benz.
 20. Minerva-Motors Ltd., Antwerpen S. de Jong.
 21. Sir W. G. Armstrong-Whitworth i Co., Ltd. Elswick Words, Newcastle-on-Tyne, G. H. T. Slaney, Armstrong-Whitworth.
 22. H. Austin, Austin.
 23. Cand. rer. pol. August Rose, München, Benz.
 24. Dr. Ingenieur Hans Martens, Wien, Protos.
 25. James Radley, Rolls-Royce.
 26. Dr. Otto Strauss, Graz, Puch.
 27. Puch-Werke-A.-G., Graz, Puch.
 28. Puch-Werke-A.-G., Graz, Puch.
 29. Mac Stauch, Erlangen, Protos.
 30. Olympia-Garage-Automobilwerke G. m. b. H., Wien, Protos.
 31. Sir Everard Duncombe, London, Wolseley.
 32. Minerva-Motors, Antwerpen, Klinkosch, Minerva-Knight.
 33. Robert Siercke, Austro-Daimler.
 34. Ferdinand Porsche, Austro-Daimler.
 35. Eduard Fischer, Austro-Daimler.
 36. Ilija princ od Parme, Austro-Daimler.
 37. Walter barun Franz, Austro-Daimler.
 38. Robert Kupka, Austro-Daimler.
 39. Ljudevit Stoll, Austro-Daimler.
 40. August Horch, Audi.
 41. Ingenieur Alexander Graumüller, Audi.
 42. Nadingenier Hermann, Lange, Audi.
 43. Albert H. Neukirchen, Köln, Overland.
 44. H. M. Ainsworth, St. Denis, Hotchkiss.
 45. S. S. Bennett, London, Cadillac.
 46. S. S. Bennett, London, Cadillac.
 47. S. S. Bennett, Cadillac.
 48. I. Češko - moravska tvornica strojeva, Praga.
 49. Louis Obruba, Audi.
 50. Audi-Automobilwerke, Zwitova, Audi.
 51. Karl Vitak, NAG.
 52. Minerva Motors Ltd., Antwerpen, Arno barun Feilitzsch, Minerva-Knight.
 53. Fiatwerke-A.-G., Fiat.
 54. Fiatwerke-A.-G., Fiat.
 55. Fiatwerke-A.-G., Fiat.
 56. Hansa - Automobilwerke - A. - G., Varel, Hansa.
 57. Hansa - Automobilwerke - A. - G., Varel, Hansa.
 58. Hansa - Automobilwerke - A. - G., Varel, Hansa.
 59. Arnold v. Bessel, Köln, Bodenkirchen, Overland.
 60. Fritz Philipp, Leipzig, Minerva-Knight.
 61. Overland-Vertretung, Köln, Oberland.
 62. Baráth, Budapest, Gregoire.
 63. Robert Koch, Opel.
 64. Fiat-Werke-A.-G., Wien.
 65. NAG-Aktiengesellschaft, NAG.
 66. Helena Stamati-Cinrea-Morariu, NAG.
 67. Ug. tvornica strojeva d. d., Raba.
 68. Ug. tvornica strojeva d. d., Raba.
 69. Hans barun v. Malberg, Fiat.
 70. Alexander grof Kolowrat, Laurin u. Klement.
 71. Alexander grof Kolowrat, Laurin u. Klement.
 72. NAG-Aktiengesellschaft, NAG.
 73. Antun Czech, Austro-Daimler.
 74. Moritz Tauwalk, Erlangen, Benz.
 75. Heinrich Lange, Prag, Protos.
 Dakle do sada 75 automobila, od kojih su 31 iz Austro-Ugarske, a 44 iz inozemstva, a za Team-nagrade natječe se trinaest skupina automobila od 11 tvornica.
 Bit će to dakle u istinu jedna najvećih svjetskih automobilnih utakmica.

Utakmica kroz Karpate.

Od 24. do 31. svibnja obdržaje se u Ugarskoj najveća ugarska automobilistička „utakmica kroz Karpate“, u kojoj sudjeluje ovih 35 učestnika. — (Broj „13“ je izpušten).

1. Jacques Werlin (85×140 Puch).
2. Dr. Roman Frohner (110×165 Austro-Daimler).

3. Gdja. Dr. Romana Frohnera (90×141 Mercedes).
4. Eugen Heger (80×120 Austro-Daimler).
5. Wilim Heine (120×144 Benz).
6. Walter v. Musil (120×160 Gräf u. Stift).
7. Karlo Sahlmann (125×150 Benz).
8. A. Schweizer (90×140 Austro-Daimler).

9. F. K. Chrambach (115×175 Opel).
 10. Robert Dollfus (88×150 Delaunay-Bell).
 11. Viktor Kövér (90×120 MAG).
 12. Friedrich Höcker (90×120 MAG).
 14. Eugen Fejes (90×120 MAG).
 15. Julije Dahmer (93¹/₂×101¹/₂ Chevrolet).
 16. Karnel v. Kobek (110×150 Puch).
 17. Fritz Erle (96×140 Benz).
 18. Jean Pfanž (95×140 Benz).
 19. Walter Delmár (95×140 Benz).
 20. Otto Polack (95×140 Benz).
 21. Julije Posselt (80×130 Benz).
 22. Eugen Schneller (100×140 Fiat).
 23. Robert Siercke (95×140 Austro-Daimler).
 24. Dr. Karlo Greising (Laurin u. Klement).
 25. Ernst v. Gschwindt (110×150 Fiat).
 26. Sigmund Urban (100×140 Fiat).
 27. Grof Gjuro Orssich (Adler).
 28. Ladislaus Köhler (85×145 Hupmobile).
 29. Grof Alex. Kolovrat (Laurin u. Klement).
 30. E. Kornfeld (105×130 Austro-Daimler).
 31. Ernst Graber (90×150 Raba).
 32. Wilim St. Vértés (90×150 Raba).
 33. Stjepan Friedrich (125×150 Benz).
 34. Josip Szilberleitner (90×120 MAG).
 35. Rudolf Wazsky (80×140 Peugeot).
 36. Bar. Ilona Madarassy-Beck 80×130 Fiat).
- Osim učestnika sudjeluju kod utakmice članovi vodstva i sportskog odbora:

Grof Béla Zichy 80 HP. Austro-Daimler, suputnik Grof Ludwig Esterházy.

Dr. Aladár Szelnár, 30 HP. Benz suputnici: Dr. Rudolf Temple, Dr. Ljudevit Gečsö i Béla pl. Krisztinkovich jun.

Dr. Th. Delmár 40 HP. Westinghouse (FML. Surmay te pukovnik Beliczka, sa suprugom).

Eugen pl. Baruch, 80 HP. Austro-Daimler, i Andrija Ugron.

Franz pl. Kienast, 40 HP. De-Dion-Bouton, (Aladár Fabricius i švicarski poslanik Choffat).

Ljudevit pl. Markus 24 HP. Austro Daimler sa pl. Baruchom i dr. August pl. Benard 50 HP. Raf-Knight.

Za pobjednike utakmice dobro je poskrbljeno, jer je određeno dvadeset i pet nagrada, medju ovima dar Nj. Visosti nadvojvode Josipa, grada Budimpešte i mnogih odličnika.

Po tvrdkama i tvornicama zastupane su kod utakmice po broju automobila:

Benz 8, Austro-Daimler 5, Mag 4, Fiat 4, Puch 2, Rába 2, Laurin u. Klement 2. Mercedes 1, Adler 1, Gräf u. Stift 1, Chevrolet 1, Peugeot 1, Opet 1, Delaunay-Belleville 1, Hupmobile 1.

Osim toga se za Team-nagradu natječu četiri grupe i to Benz dvie, Fiat jedna i „Mag“ jedna.

VIESTI.

Semperit-album priznanica. Primili smo elegantnu knjižicu u obliku albuma, u kojoj su sadržane mnoge priznanice stigle tvornici „Semperit“ pneumatika.

Medju 65 priobćenih priznanica nalazimo priznanice komorskih ureda Njihovih Visosti nadvojvoda Franje Salvatora i Leopolda Salvatora, grofice Štefanije Lonyay rodjene princeze belgijske, raznih odličnika, športaša tvorničara i poduzetnika, koji svi hvale izvrsne kakvoće „Semperit“ pneumatika. A i nije čudo, kada je pneumatik broj 28948, što ga je kupio bečki graditelj Sauer uzdržao preko 22.000 kilometara.

Kod zimske utakmice štajerskog automobilnog kluba, priredjene ove godine, dovršila su kola zastupnika „Austro-Daimler tvornice“

Antuna Czecha te ravnatelja Belletza jedina celi taj put bez uporabe lanaca za snieg. U obće su tu priznanja svake ruke, a sva su dokazom osobite vrstnoće proizvoda „Semperit tvornice gumove robe“ u Beču.

Zamjena benzinu. Kemičar Petar Lancia u Turinu pronašao je nakon dugog i teškog izkušavanja zamjenu benzinu, što će nadoknaditi skupi benzin. Pokušajima se dokazalo, da je taj surogat bolji od benzina ne samo za to, što daje motoru veću djelatnost, a uz manji potrošak, nego takodjer i tim, što ne prouzrokuje toliko dima i jer manje ugrije motor. Glavnija je njegova osobitost, da je jeftin, što će sniziti cijenu uzdržavanju motora bio za zabavu ili za trgovinu. Izumitelj će pokazati njegovo djelovanje kod utrke oko Sicilije i Brescie.

MALI OGLASNIK.

MALI OGLASNIK uvrštuje se uz cieniu od K 1'20 (i u markama) za punih pet redaka, svaki daljni redak 10 filira. Upitima valja priložiti marku za odgovor.

Chauffeur traži mjesto. Specijalista za Mercedes-, Fiat- i Sperber-automobile. Kamilo Skerjanz, Beč III., Untere Viaduktgasse 43.

Chauffeur veoma inteligentan, oblastno izpitan, izučeni strojarski bravar, govori i piše potpuno hrvatski i njemački, traži mjesto. Bio je do sada u gosposkijskoj službi. Ponude pod „Chauffeur 1274“ na Annoncen-Expedition M. Duker Nachf. A. G., Beč I/1.

Chauffeur, 30 god. star, oženjen, siguran vozač, manje popravke sam obavlja, traži odmah namještenje. Upiti na adresu: Petar Glicza, Belenyas.

Chauffeur traži mjesto; svršio s dobrim uspjehom chauffeursku školu, 25 godina star, neoženjen, rimo-katolik, govori hrvatski, slovenski i njemački. Može **odmah** nastupiti. Adresa: Ferdinand **Koiss**, Wien III., Markhoffgasse Nr. 10, St. 3, Thür 40.

Fiat-automobil, posve dobro uzdržan, prodaje se. Uplatiti Stjepan pl. **Leitner**, veleposjednik, Jalkovec-Varaždin.

Automobile prodajem i to: Mercedes 18/24 HP. (dvie karoserije) i Puch 16/18 (Landaulette). Oba sam automobila tek prije 11 mjeseci nabavio, te gotovo i nisu rabljeni. Kupci neka se obrate na uredništvo našega lista.

Jeftino prodaje automobile, raznih tvornica, rabljene, uz polovinu cienne: Imperial Garage, Graz, Pestalozzistrasse 37-39.

Zamienjujem ili prodajem svoj vrlo dobar Dion-Bouton-automobil, model 1906.; 4 valjka, zamienjujem ga za moderni auto i za sam chasis, ili pak prodajem za 3500 K. Tko se zanima može ga dobiti i kroz 3 dana na ogled. Adresa „Waffenhaus—Wildon, Štajerska.

Po c. i kr. vojnoj upravi za privatnike sa 10.000 kruna subvencionirani teretni automobili (motorna kola i prikolica 8 tona nosivosti) nalaze se u Ugarskoj tvornici vagona i strojeva d. d. u Gjuru spremni za odpremu. Interesenti dobe od ravnateljstva tvornice bezplatne obavijesti.

Preporučamo
tvornice

koje u našem listu oglašuju. Kod naručbe izvolite se pozvati na oglas u našem listu.

Oglašujte u našem listu

jer je najrazšireniji u hrvatskim krajevima.